

Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

olasz

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Swipe to change

Házasság felbontása és különválás

Olaszország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A törvény határozza meg a házasság felbontására vonatkozó jogi előírásokat (lásd a 2. pontot). A bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a házasságot felbontó határozat kibocsátására vonatkozó jogi előírások teljesülnek-e.

Ezeket az ellenőrzéseket akkor is le kell folytatni, ha a két házastárs közösen kérelmezi a házasság felbontását. A házastársak megállapodása önmagában nem jelent jogalapot a házasság felbontásához – valójában tehát Olaszországban a közös megegyezéssel történő válás intézménye nem ismert: a bíróság mindig köteles először a kérelem alapjául szolgáló tényeket megállapítani, mielőtt kimondja a házasság felbontását.

Ha a házasságkötésre a Polgári Törvénykönyv alapján került sor, a házasság felbontásával a házasság megszűnik, ha a felek egyházi esküvőt tartottak, és a házasságkötést a születési, házassági és halálozási anyakönyvbe is megfelelően bejegyezték, a válás annak polgári jogi hatásait szünteti meg. Az ügyész részt vesz az eljárásban.

Források: Az 1978. augusztus 1-jei 436. számú és az 1987. március 6-i 74. számú törvény által módosított, 1970. december 1-jei 898. számú törvény.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Bármely házastárs kérheti a házasság felbontását az alábbi okokból:

1) amennyiben akár az esküvő előtt vagy után elkövetett, különösen súlyos bűncselekmény miatt a másik házastársat jogerősen elítélik az esküvőt követően, nevezetesen:

életfogytiglani vagy 15 évnél hosszabb szabadságvesztésre ítélték, amely adódhat akár szándékosan elkövetett különálló bűncselekményekért kirott ítéletek összbüntetésbe foglalásából is, a politikai bűncselekményeket vagy a „különleges erkölcsi és társadalmi értékű indítékkal” (*motivi di particolare valore morale e sociale*) elkövetett bűncselekményeket kivéve;

szabadságvesztés-büntetésre ítélték vérfertőzésért (büntető törvénykönyv 564. szakasza) vagy szexuális bűncselekményekért a 609a. (szexuális zaklatás), 609c., 609d. vagy 609g. szakasz alapján (az 1996/66. számú törvény által kiegészítve);

szabadságvesztés-büntetésre ítélték gyermeke sérelmére elkövetett emberölésért vagy a házastárs vagy gyermeke sérelmére elkövetett emberölés kísérletéért;

szabadságvesztés-büntetésre ítélték, amennyiben az adott személyt bűnösnek találták két vagy több rendbeli súlyos testi sértésért, családfenntartási kötelezettségei teljesítésének elmulasztásáért, családon belüli vagy kiskorúak sérelmére elkövetett bántalmazásért, vagy nem beszámítható személyek jogtalan befolyásolása miatt, kivéve, ha a házasság felbontását kérelmező személyt bűnsegédlet miatt szintén elítélték, vagy ha a házastársak ismét együtt élnek;

2.) abban az esetben, amennyiben:

a másik házastársat felmentették az 1b.) és c.) pontokban említett vérfertőzés vagy szexuális zaklatás vádjá alól, ha a bíróság megállapítja, hogy az alperes nem alkalmas a családi élet folytatására vagy a családdal való együttélésre;

a házastársak már legalább három éve – akár közös megegyezéssel vagy az egyik fél kérésére – különváltak élnek, mielőtt a különválással kapcsolatos eljárásban bírósághoz fordultak volna;

az 1b.) és c.) pontban felsorolt bűncselekmények valamelyikével kapcsolatos büntetőeljárást a bűncselekmény elévülése miatt megszüntették, de a válóperes bíróság megállapítja, hogy maga a bűncselekmény egyébként büntetőjogi felelősséggel járt volna;

a vérfertőzés büntetével kapcsolatos büntetőeljárás azzal a megállapítással zárult, hogy nem valósult meg büntetőjogi felelősség, mivel a cselekmény nem adott okot „közfelháborodásra”;

a másik házastárs külföldi állampolgárként külföldön érvénytelenítette vagy felbontotta a házasságot, vagy külföldön új házasságot kötött;

ha a házasságot nem hálták el;

az egyik házastárs hivatalosan nemet változtatott: ebben az esetben a házasság felbontását a nemet változtatott személy vagy a másik házastárs is kérheti.

Összefoglalva, a „büntetőjogi” forgatókönyvektől eltekintve (amelyek közé tartoznak a súlyos bűncselekményekért történő elítélésen túl azok az esetek is, amelyeknél korlátozott beszámítási képesség miatt a személyt jogerősen felmentik, a bűncselekmény elévülésének esetei, és azok az esetek, amelyeknél a vérfertőzés büntetőjogi felelősségének objektív követelménye hiányzik), a házasság felbontásának lehetséges jogalapjai: különválás; házasság érvénytelenítése, felbontása vagy a másik házastárs által külföldön kötött új házasság; valamint a házasság el nem hálása vagy nemváltoztatás.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házasság felbontásának engedélyezése a következőket vonja maga után.

Először is megszűnik a házastársi jogviszony: a felek családi állapota újra egyedülálló lesz, és szabadon újrahabasodhatnak.

A feleség elveszíti a férje vezetéknévét, amennyiben korábban felvette azt; kérésre azonban a bíróság engedélyezheti a nő számára, hogy férje vezetéknévét is megtartsa, ha ez igazolhatóan az ő vagy gyermekei védelemre érdemes okok miatt fennálló érdekét szolgálja.

A házasság felbontásával nem szűnnek meg a házastársi rokonsági kötelékek, a házasság felbontása különösen nem szünteti meg a közvetlen rokonok közötti házasság tilalmát (Polgári Törvénykönyv 87. szakaszának (4) bekezdése).

Külföldi házastárs a házasság révén megszerzett állampolgárságot nem veszíti el.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontása törvényben megállapított vagyonközösséget (*comunione legale*, amely magában foglalja a házastársak házasság fennállása alatt együttesen vagy külön-külön vásárolt vagyontárgyait, kivéve a Polgári Törvénykönyv 179. szakaszában felsorolt személyes tárgyakat) megszünteti, és megszűnnek a család szükségleteire félretett anyagi források (*fondo patrimoniale*). Ezen anyagi források azonban továbbra is léteznek, amíg a gyermekek el nem érik a nagykorúságot. A házasság felbontása nincs hatással az egyéb megállapodások által szabályozott közös vagyonra (*comunione ordinaria*),

például a házasságkötés előtt szerzett vagyonra arányosan, vagy a házasság fennállása alatt szerzett vagyonra, amennyiben a házasságkötéskor megállapították, hogy a házastársak vagyonát külön kezelik (*separazione dei beni*): az ilyen jellegű közös tulajdonra vonatkozó köteleket valamely házastárs kérésére fel lehet bontani.

A kiskorú gyermekkel együtt élő szülő megkaphatja a jogot, hogy továbbra is az egykori házaspár otthonában éljen, amennyiben az a gyermek érdekét szolgálja.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontását engedélyező bíróság a kiskorú gyermekek esetében közös felügyeleti jogot biztosít; a gyermekeket csak kivételes esetekben helyezik az egyik szülő kizárólagos felügyelete alá. A bíróság azt is megállapítja, hogy a kiskorú gyermek mennyi időt tölthet a nem vele élő szülővel. A bíróság rendelkezik a gyermekek vagyonának kezeléséről, és meghatározza a kiskorú gyermekek eltartásához szükséges, a gyermekkel együtt élő szülőnek fizetendő tartásdíj mértékét.

3.4 a másik házasfél felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontásakor a bíróság az egyik fél kérelmére rendszeres tartásdíj megfizetését rendeli el azon fél számára, aki nem rendelkezik elegendő anyagi eszközzel, vagy aki objektív okokból nem tud elegendő bevételhez jutni. A tartásdíj-fizetési kötelezettség megszűnik, ha a jogosult újraházasodik. Ha mindkét fél egyetért, a támogatás egyetlen üggyellett is kifizethető, valamely ingatlan tulajdonjogának a kedvezményezett házastárs részére történő átruházásával (a részleteket lásd itt: „Tartási igények – Olaszország”).

Azok a házastársak, akik különválás vagy a házasság felbontása esetén nem fizetnek tartásdíjat, megvalósítják a családtámogatás elmulasztása bűncselekményét (büntető törvénykönyv 570. szakasza).

Egyéb joghatások is léteznek. Az az elvált házastárs, aki nem házasodott újra, és tartásdíjra jogosult, szintén jogosult a másik házastársnak fizetett végkielégítésből való részesedésre. Volt házastárs halála esetén a megözvegyült volt házastárs jogosult bármely özvegyi nyugdíjra vagy az özvegyi nyugdíj későbbi megözvegyült házastársal történő megosztására, pénzügyi nehézségek esetén pedig az elhunyt hagyatékából is részesülhet. A törvény azt is lehetővé teszi, hogy a tartásdíjra jogosult házastárs bírósági határozat alapján keletkező jelzálogjogot jegyeztessen be, vagy kérvényezze a tartásdíj fizetésére kötelezett házastárs vagyonának lefoglalását.

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás azt jelenti, hogy a házastársak a törvény értelmében már nem kötelesek együtt élni. A tényleges különélés *nem jár* semmilyen joghatással (kivéve a 151/1975. sz. reformtörvény előtti helyzetekben).

A különválás nem szünteti meg a házassági jogviszonyt, de gyengíti azt.

A különválás történhet bírói határozattal vagy közös megegyezéssel.

Források: az *anyagi jogi szabályokat a polgári törvénykönyv állapítja meg (a 150. és azt követő szakaszok; örökösödéssel kapcsolatos kérdésekhez lásd az 548. és 585. szakaszt).*

5 Melyek a különválás feltételei?

Bíróság által elrendelt különváláshoz először meg kell állapítani, hogy a házastársak valóban nem tudnak együtt élni.

Amennyiben ez a feltétel teljesül, a bíróság valamely házastárs kérésére, akár a másik házastárs akarata ellenére is elrendeli a különválásról szóló végzést bocsát ki.

Kivételes esetekben a bíróság megállapíthatja valamely házastársnak a különválásért viselt felelősségét: ennek a tartásdíj különválás során és a házasság felbontását követően történő megállapítása és az öröklési jogok tekintetében vannak jogkövetkezményei. Az ügyész részt vesz az eljárásban.

A közös megegyezéssel történő különválása házastársak közötti megállapodáson alapul, de csak a bírósági jóváhagyás után válik hatályossá. A bíróság felel biztosításáért, hogy a házastársak által megkötött megállapodások megfeleljenek a család mindenek felett álló érdekeinek. Különösen akkor, ha a megállapodás a gyermekfelügyelet és gyermektartás tekintetében nem szolgálja a gyermekek érdekeit, a bíróság a feleket összehívja, és felkéri őket a szükséges változtatásokra. Ha a felek ennek nem tesznek eleget, a bíróság megtagadhatja a különválás jóváhagyását.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Személyes kapcsolatok: a különválás (bírósági végzéssel vagy közös megegyezéssel) megszünteti az életközösséggel kapcsolatos minden támogatási formára vonatkozó követelményt. A különválással az apaság védelme is megszűnik. Ha a feleség felvette a férj vezetéknevét, a különválással nem veszíti el azt, de a férj kérésére a bíróság megtilthatja a névhasználatot, ha e névhasználat a férjnek súlyos sérelmet okozhat. Hasonlóképpen a bíróság engedélyezheti a feleség számára, hogy ne használja férje vezetéknevét, ha e névhasználat számára hátrányos lehet.

Közös tulajdon: a különválással felbomlik a törvényben megállapított vagyonközösség (*comunione legale*).

Szülői felelősség: a különválásnak helyt adó bíróság rendelkezik a kiskorú gyermekek felügyeletéről, és megállapítja a gyermekkel nem együtt élő szülő (vagy a kizárólagos felügyeleti jog kivételes esetében a felügyeleti joggal nem rendelkező szülő) által fizetendő gyermektartás összegét. A családi otthonban való tartózkodás jogának megállapításakor a gyermekkel élő szülő élvez elsőbbséget (további részletekért lásd: „Szülői felügyeleti és láthatási jogok”).

Tartásdíj-fizetési kötelezettség: kérésre a bíróság a különválásért nem felelős házastárs részére a másik házastárs által fizetendő tartásdíjra való jogosultságot biztosíthat, ha e házastárs nem rendelkezik elegendő, független vagyoni eszközzel. A rászoruló házastárs akkor is jogosult a tartásdíjra, azaz a megélhetéséhez szükséges rendszeres összegre, ha ő a felelős a különválásért (a további részletekért lásd a „Tartási igények – Olaszország” című részt). Elvált házastársak esetében kifejezett előírás a tartásdíj inflációval történő automatikus kiigazítása; a joggyakorlat ezt a különvált házastársakra is kiterjesztette.

A bírósági határozatban meghatározott, a szülői felügyeleti jogra, valamint a gyermekek és az egyik házastárs részére fizetendő tartásdíj kiszámítására vonatkozó intézkedéseket utólag is lehet módosítani. A tartásdíj fizetésének elmulasztása a büntető törvénykönyv 570. szakasza értelmében bűncselekménynek számít.

Különválás felelősséggel és felelősség nélkül: a különválásért nem felelős házastársak ugyanolyan öröklési jogokkal rendelkeznek, mint a nem különvált házastársak.

A *különválásért felelős házastárs csak az elhunyt hagyatékából jogosult tartásdíjra, és csak akkor, ha a hagyatéki eljárás idején tartásdíjra volt jogosult az elhunyt házastársról (polgári törvénykönyv 548. és 585. szakasza).*

Egyéb joghatások: a teljesítés elmulasztása esetén a különválásról szóló határozat feljogosít az annak alapján keletkező jelzálog bejegyzésére; és a jogosult személy kérelmére a bíróság elrendelheti a felelős házastárs vagyontárgyainak lefoglalását, vagy a jövedelem zárolására vonatkozó végzést bocsáthat ki.

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A Polgári Törvénykönyv 117. és azt követő szakaszai értelmében a házasságot számos eltérő esetben lehet semmisnek nyilvánítani. A tárgyat elsősorban az érvénytelenség szempontjából kell vizsgálni, figyelembe véve az érvénytelenség okait és az egyes esetekben alkalmazandó jogot.

A házasság érvénytelen, ha azt a törvényben megállapított valamely érvénytelenségi ok érvénytelenné teszi, de az érvénytelenségi okra bírósági keresetindítással kell hivatkozni.

A házasság érvénytelenítése iránti kereset az örökösökre nem száll át, kivéve, ha a határozathozatal már folyamatban van. Az ügyész részt vesz az eljárásban.

Források: az *anyagi jogi szabályokat a polgári törvénykönyv 117–129a. szakasza tartalmazza.*

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság a következő okokból minősülhet érvénytelennek (a polgári törvénykönyv 117. és azt követő szakaszai):

A házastársak egyikének korábbi házassága még fennáll: az érvénytelenítés abszolút és elévülhetetlen; a keresetet bármelyik házastárs, közvetlen felmenői rokon, az ügyész vagy jogos érdekekkel rendelkező bármely személy benyújthatja.

Impedimentum criminis: olyan két személy által kötött házasság, akik közül az egyiket már elítélték a másik házastársának sérelmére elkövetett emberölésért vagy emberölés kísérletéért; az érvénytelenítés abszolút és orvosolhatatlan, és arra bármelyik házastárs, az ügyész, valamint bármely, jogos érdekekkel rendelkező személy hivatkozhat.

A házasság az egyik házastárs beszámítási képesség hiánya miatt nem jöhet létre; a beszámítási képesség hiánya megállapításáról szóló végzés az esküvő után is kiadható, amennyiben a beszámítási képesség hiánya bizonyíthatóan fennállt az esküvő idején; a házasságot a gyám, az ügyész vagy jogos érdekekkel rendelkező bármely személy megtámadhatja.

Az egyik házastárs nem volt beszámítható állapotban (*incapacitá naturale*); a házasságot az a házastárs támadhatja meg, aki ugyan nem minősül cselekvőképtelennek, de bizonyítani tudja, hogy a házasságot nem beszámítható állapotban kötötte. A kérelem nem nyújtható be, ha a házastársak több mint egy évig együtt éltek azt követően, hogy a kérelmező visszanyerte szellemi képességeit.

Az egyik házastárs kiskorú volt; a kérelmet bármelyik házastárs, az ügyész vagy a szülők nyújthatják be; a kiskorú kérelem benyújtására irányuló jogosultsága a nagykorúvá válást követő egy éven belül megszűnik.

Vérségi kötelékbeni, rokoni kapcsolatban, örökbefogadotti vagy szülő-gyermek viszonyban álltak; ezen érvénytelenségi okra bármelyik házastárs, az ügyész vagy jogos érdekekkel rendelkező bármely személy hivatkozhat, kivéve, ha az esküvő óta legalább egy év eltelt, és az adott esetben az említett kötelékek ellenére kérhették volna a házasság engedélyezését.

Kényszer, félelem és tévedés: a hozzájárulást kikényszerítették, vagy azt a házastárs ellenőrzésén kívül álló eseményektől való rendkívül súlyos félelem váltotta ki; vagy valamelyik fél személyazonosságát illető tévedés történt vagy a másik házastársra vonatkozó elengedhetetlen személyi előfeltételeket illetően állt fenn tévedés a polgári törvénykönyv 122. szakasza értelmében; a keresetet az a házastárs nyújtja be, aki az említett okok alapján tévesen adta hozzájárulását, kivéve, ha a házastársak az erőszakkal való fenyegetésnek vagy a félelem forrásának megszűnését vagy a tévedésről történő tudomászerzést követően egy évig együtt éltek.

Tettetés: a házasságot bármely házastárs megtámadhatja, ha a házasságkötésbe úgy egyeztek bele, hogy megállapodtak az azzal járó kötelezettségek vagy a belőle származó jogok gyakorlásának elmulasztásában. Az érvénytelenítés iránti keresetet az esküvőtől számított egy éven belül kell benyújtani; kereset nem indítható, ha a házastársak az esküvő után férj és feleségként együtt éltek, még ha csak rövid ideig is.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Ha a házastársak jóhiszeműen jártak el (azaz házasságkötéskor nem tudtak az akadályról), a házasság az érvénytelenítésig hatályosnak tekinthető, az érvénytelenítés csak az érvénytelenítésről szóló határozat időpontjától fogva fejt ki a joghatást (a „vélt házasság” elve (*matrimonio putativo*)). A házasság fennállása alatt született vagy fogant gyermekek törvényes gyermeknek minősülnek, így rájuk a gyermekkel rendelkező házastársak különválására vonatkozó szabályok érvényesek.

A bíróság azt is megkövetelheti az egyik házastárstól, hogy legfeljebb három éven át rendszeresen fizessen a másik félnek, amennyiben a másik házastárs nem rendelkezik megfelelő anyagi eszközökkel, és nem házasodott újra.

Amennyiben csak az egyik házastárs járt el jóhiszeműen, a házasság e házastárs és a gyermekek érdekében fejt ki joghatást. A rosszhiszeműen eljáró házastárs háromévi tartásdíjnak megfelelő kártérítést köteles fizetni, és további tartásdíj megfizetésére is köteles, ha más személynek nem áll fenn eltartási kötelezettsége.

Ha mindkét házastárs rosszhiszeműen járt el, a házasság a házasság fennállása alatt született vagy fogant gyermekekre nézve fejt ki joghatást, kivéve, ha a házasságot bigámia vagy vérfertőzés miatt nyilvánították érvénytelennek; a bigámia alapján érvénytelenített házasságból született gyermek a házasságon kívül született, az apa által elismert gyermek jogállását kaphatja meg.

A jóhiszeműség vélelmezhető, annak egyértelmű megvalósulására csak a házasságkötéskor van szükség.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Nem léteznek előírások a házasság felbontásával (vagy a különválással) kapcsolatos kérdések rendezésének alternatív módszereire vonatkozóan. A felek ingyenesen fordulhatnak a családi közvetítői szolgálatokhoz a gyermekfelügyelettel kapcsolatos megállapodás eléréséhez szükséges segítségnyújtás érdekében.

Közös pénzügyi megállapodásokat hozhatnak a gyermekeknek és bármely házastársnak fizetendő tartásdíjról.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házassági bontóperre vonatkozó szabályok értelemszerűen a különválásra irányuló eljárásra is vonatkoznak. Kisebb mértékben a *polgári perrendtartás* 706. és azt követő szakaszai is érvényesek.

Az eljárás lehet különleges ténymegállapító eljárás, amelyre a rendes eljárástól eltérő szabályok vonatkoznak, különösen az előzetes szakaszban (ez alapvetően kétszintű folyamat: békéltetési szakaszból és vizsgálati-peres szakaszból áll).

Hatáskör és illetékesség: az illetékes bíróság a házastársak utolsó közös lakóhelye vagy a törvényben (polgári perrendtartás 706. szakasza) megjelölt egyéb hely szerinti, hatáskörrel rendelkező, bírói tanácsban ülésező törvényszék (*tribunale*), vagy ha az alperes nem érhető el vagy külföldön tartózkodik, a kérelmező lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti bíróság; és ha mindkét fél külföldön él, az ország bármely bírósága eljárhat az ügyben. Ha a házasság felbontása közös megegyezéssel történik, a házastársak bármelyikük lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti bíróságot választhatják.

Eljárás: A házasság felbontása iránti kérelem a bírósághoz benyújtott kereset (*ricorso*), amelyet a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság hivatalához kell benyújtani. Az igazoló okiratokat csatolni kell a kérelemhez, de a tárgyaláson is be lehet azokat nyújtani. A kérelem benyújtója felelős annak biztosításáért, hogy a másik házastárs értesüljön a kérelemről és az elnöklő bírónak a házastársak meghallgatásának időpontjáról szóló végzéséről. Ha a békéltetési kísérlet az első meghallgatás során sikertelen, az elnöklő bíró közbenső ítéletet hoz a házastársak és gyermekeik érdekében, és megállapítja az eljáró bíróság előtti tárgyalás időpontját, amely az ügyet a rendes bizonyítási szabályokkal összhangban tárgyalja.

Házasság felbontása közös keresettel: A közös keresethez elengedhetetlen, hogy mindkét házastárs beleegyezzen a házasság felbontásába és a gyermekeikre és anyagi viszonyaikra vonatkozó feltételekbe. Az eljárás egyszerűsített.

Források: *A módosított 1970/898. számú törvény; a különválás esetében a polgári perrendtartás 706–711. szakaszát is alkalmazni kell.*

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Van lehetőség költségmentesség (*patrocinio a spese dello Stato*) igénybe vételére, így az ügyvédi tiszteletdíj és az egyéb bírósági költségek megfizetése nélküli jogi képviseletre is. A költségmentességet az Olaszországban törvényesen tartózkodó külföldi állampolgárok is igénybe vehetik. A jogosultsági feltételeket az 1990/217. sz. törvény és a költségmentességről szóló tájékoztató tartalmazza. A költségmentesség iránti kérelmeket a megfelelő ügyvédi kamarához (*consiglio dell'ordine degli avvocati*) kell benyújtani; lásd a kamara honlapján (pl. római ügyvédi kamara), valamint az Igazságügyi Minisztérium honlapján.

Források: A 2001/134. sz. törvény által módosított, 1990/217. számú törvény.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen van lehetőség fellebbezésre. A házassági bontóperes eljárások (pl. a házastárs családi állapotára vonatkozó) vagy különválásról szóló eljárások (pl. a felelősségre vagy tartásdíjra vonatkozó) nem jogerős határozatai későbbi szakaszban, azaz a jogerős ítélet elleni fellebbezéssel együtt nem támadhatók meg: a megtámadásnak a rendes jogi határidőn belül kell megtörténnie.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelet alkalmazandó, amely rendelkezik a valamennyi uniós tagállamban alkalmazandó szabványos eljárásról.

Az elismerés automatikusan történik. A házasság jogerős felbontásáról, különválásról vagy érvénytelenítésről szóló határozatot követően nincs szükség tehát semmilyen különleges eljárásra valamely tagállam házassági, születési és halálozási anyakönyvének frissítéséhez.

Azonban bármely érdekelt fél kérheti a külföldön hozott bírósági határozat elismerendőnek vagy el nem ismerendőnek nyilvánítását. Az elismerés megtagadásának konkrét okait a rendelet határozza meg. A bírósági kereset formájában benyújtott kérelmet (*ricorso*) ahhoz a fellebbviteli bírósághoz (*corte di appello*) kell benyújtani, amely Olaszország belső joga értelmében az ítélet végrehajtásának helye szerint illetékességgel rendelkezik. A bíróság haladéktalanul határozatot hoz a másik fél meghallgatásával vagy anélkül, a határozatról a kérelmezőt értesítik.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Bármelyik fél megtámadhatja az elismerésről szóló határozatot a határozatot kibocsátó fellebbviteli bíróságon az értesítéstől számított egy hónapon belül (két hónapon belül, ha a másik fél másik országban él). Ebben a második szakaszban mindkét felet meg kell hallgatni a rendes kontradiktórius eljárás elve alapján, és az általános perrendtartási szabályok érvényesek.

Az ezzel a kifogással kapcsolatban hozott határozat ellen viszont a Semmitőszéken lehet fellebbezni (lásd a *rendelet mellékleteit*).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A különválás és a házasság felbontása tekintetében a különválásra vagy a házasság felbontására irányuló kérelem benyújtásakor a mindkét házastársra együttesen vonatkozó nemzeti jogszabályok érvényesek. Különböző állampolgárságú házastársak esetén a bíróság az érvényes jog megállapítására törekszik, figyelembe véve azt az országot, ahol a házastársak házaséletük nagy részét töltötték; a bíróság ebben a tekintetben szabadon gyakorolhatja mérlegelési jogkörét.

Amennyiben az alkalmazandó külföldi jog nem rendelkezik a különválásról vagy a házasság felbontásáról, az olasz jog alkalmazandó (az 1995/218. törvény 31. szakasza), azaz ilyen esetekben a *lex fori* érvényesül. *Megjegyzendő, hogy az olasz jogot attól függetlenül alkalmazni kell, hogy a kérelmező olasz állampolgár-e, és az olasz jogra vegyes házasság vagy két nem olasz állampolgár házassága esetén nem olasz állampolgárságú személy is hivatkozhat.* A különválást vagy a házasság felbontását Olaszországban kérelmező olasz házastársakra az olasz jog alkalmazandó még akkor is, ha nem Olaszországban rendelkeznek lakóhellyel. A különböző állampolgárságú házastársakra annak az országnak a joga alkalmazandó, amelyben házaséletük nagy része zajlott; ha azonban az adott ország törvényei nem rendelkeznek a különválásról vagy a házasság felbontásáról, ügyükben az olasz jogot alkalmazó olasz bíróság jár el.

Utolsó frissítés: 03/01/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg. Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekezünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.